

«ՍԵՎԱՆԻ Խ.ԱԲՈՎՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ԱՎԱԳ ԴՊՐՈՑ» ՊՈԱԿ

**ՀԵՐԹԱԿԱՆ ԱՏԵՍՏԱՎՈՐՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ
ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ
ԴԱՍԸՆԹԱՑ**

ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

ԹԵՄԱ

Ուսուցչի համագործակցությունը սովորողների

ծնողների կամ նրանց օրինական ներկայացուցիչների հետ՝
սովորողների կրթության կազմակերպման և ընտանեկան
դաստիարակության հարցերում

ՀԵՂԻՆԱԿ   Հայարփի Բաբայան

ԽՈՒՄԲ/ԱՌԱՐԿԱ/ III /Կենսաբանություն/

ՍԵՎԱՆ 2023

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

• ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ	3
Հետազոտության թեմայի արդիականությունը	4
Հետազոտության նպատակը	4
Հետազոտության խնդիրը	5
• ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԱԿՆԱՐԿ	
Ուսուցչի համագործակցությունը սովորողի ծնողի հետ՝ որպես սովորողի առաջադիմության ու զարգացման նախապայման	5
Ծնողական ժողովների կարևորությունը սովորողների կրթության ու դաստիարակության համատեքստում	8
ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅԱՆ ԸՆԹԱՑՔԸ	11
• ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ	13
• ԱՄՓՈՓՈՒՄ	14
• ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ	
• ՑԱՆԿ	16

«Սովորական ուսուցիչը պատմում է:

Լավ ուսուցիչը բացատրում է:

Բարձրակարգ ուսուցիչը ցույց է տալիս:

Հանճարեղ ուսուցիչը ոգեշնչում է» :
Ուիլյամ Ուորդ

« Ինչու՞ ես ատեմ երեխային այսօրվա վատի համար, ես նրան կսիրեմ այն լավի համար, ինչը նրա մեջ դաստիարակելու եմ վաղը»: Վ. Ա. Սուխոմլինսկի

Դեռևս հնուց երեխաների դաստիարակության գործում առաջնությունը տրվում էր ուսուցիչներին: Սովորողի ընտանեկան կրթական միջավայրի առանձնահատկությունները անտեսվում էին: Այժմ, երբ երեխայի հետ փոխգործակցության օպտիմալ մոդելը ուղղված է անձին, ուսումնական հաստատությունում կրթական ծրագրերը պետք է իրականացվի՝ հաշվի առնելով սովորողի անհատականությունը: Հայտնի է, որ անհատականությունը ընտանիքում է ձևավորվում, քանի որ երեխան իր ժամանակի մեծ մասը ընտանիքում է անցկացնում և ընտանեկան միջավայրը շատ է ազդում նրա զարգացման վրա: Շատ հաճախ կարելի կարծիք լսել, որ ամեն ինչ ընտանիքից է գալիս: Դա իսկապես այդպես է: Բայց դա չի նվազեցնում դպրոցի դերը անհատի ձևավորման և դաստիարակության գործում: Այն սերմերը, որոնք ցանվել են ծնողների կողմից, կարող են հավասարապես սատկել կամ բողբոջել դպրոցական միջավայրում՝ դասարանի թիմի, ուսուցիչների և դասղեկի ազդեցության տակ: Այդ իսկ պատճառով պետք է իրականացնել համագործակցություն ուսուցչի, սովորողի ընտանիքի հետ: Եվ այդ համագործակցությունը գնալով դառնում է ավելի արդիական և պահանջված: Դպրոցի և ընտանիքի համագործակցությունը իրենից ներկայացնում է նպատակաուղղված, երկարատև աշխատանք, որն էլ իր հերթին ենթադրում է գործողությունների մի ամբողջական համակարգ՝ ուղղված սովորողի կրթական կարիքների ու պահանջմունքների վերլուծությանն ու բարելավմանը: Ուսուցչի և սովորողի ծնողի կամ նրա օրինական ներկայացուցչի հետ համագործակցությունը

պետք է իրականացվի ՝ հաշվի առնելով բարձր մարդկային որակները, Էթիկայի նորմերը:

Եվ ինչպես ասել է ռուս մեծ ուսուցիչ Սուխոմլինսկին. «Ընտանիքում արմատներ են գցվում, որոնցից հետո աճում են ճյուղեր, ծաղիկներ և պտուղներ: Դպրոցի մանկավարժական իմաստությունը կառուցված է ընտանիքի բարոյական առողջության վրա»:

[Երեխային դաստիարակում է ամեն ինչ՝ առարկաները, երևույթները, սակայն ամենից շատ մարդիկ և առաջին հերթին՝ ծնողները]

Ա.Ս.Մակարենկո

Երեխաները երկրի բնական ծաղիկներն են, իսկ այդ ծաղիկները առաջին հերթին աճեցնում են ընտանիքում՝ ծնողները

Ա.Ս.Գորկի

ՉԵՏԱՉՈՏՈՒԹՅԱՆ ԹԵՄԱՅԻ ԱՐԴԻԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ:

Սույն հետազոտության արդիականության համար հիմք է հանդիսացել կյանքի՝ մարտահրավերներով լի ժամամանակակից շրաջափուլում սովորողի կրթական կարիքների ապահովման շրջանակներում ծնող- ուսուցիչ հաստատուն կապի անհրաժեշտությունը, որն ունակ է մեծապես ազդել սովորողի ուսումնառության որակի բարձրացման վրա: Մեծաքանակ աշակերտներով դասարաններում ժամանակի սղության պատճառով հնարավոր չի լինում անհրաժեշտ ուշադրություն դարձնել, բավարար թույլներ տրամադրել այս կամ այն աշակերտի գիտելիքների հիմնովին ստուգմանը՝ անկախ նրա առաջադիմությունից, ակտիվությունից և այլնից...

Այստեղ է , որ առաջին պլան է մղվում ուսուցիչ-ծնող փոխհամագործակցությունը՝ միասնական ուժերով վատթարագույն տարաբնույթ երևույթները արմատախիլ անելու և, գոնե, դրական անհրաժեշտ նվազագույնը սերմանելու նպատակով:

ՉԵՏԱՉՈՏՈՒԹՅԱՆ ՆՊԱՏԱԿԸ:

Մեր օրերում տեխնիկայի զարգացման շնորհիվ առավել լայն ու բազմազան կարող է լինել ծնողի ներգրավվածությունը և մասնակցությունը սովորողի կրթության կազմակերպման և դաստիարակության գործընթացներում: Ուստի բոլոր ուսուցիչներին նպատակն է զարգացնել և կատարելագործել ուսուցչի և սովորողի ծնողի միջև կրթության կազմակերպման, դաստիարակության, արտադասարանական միջոցառումներում ներգրավվածության, համագործակցության ձևերն ու որակները:

Ուսուցիչ-ծնող համագործակցության նպատակներն են.

❖ . Կապ ստեղծել դպրոցի և սովորողի ծնողի միջև :

- ❖ Գտնել ընտանիքի մեջ այն հնարավորությունները, որոնք դրական ազդեցություն կունենան սովորողի վրա
- ❖ .Բարձրացնել սովորողների մանկավարժական կուլտուրան
- ❖ .Ներգրավել ծնողին դպրոցական գործընթացին, համագործակցել ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների կազմակերպման ժամանակ, ներգրավել դասարանական, համադպրոցական, արտադասարանական միջոցառումներին:
- ❖ .Բարենպաստ պայմաններ ստեղծել սովորողի լիարժեք սոցիալական զարգացման, դաստիարակության և կրթության համար:
- ❖ .Ցույց տալ ծնող- ուսուցիչ արդյունավետ փոխգործակցության դրական ազդեցությունը սովորողի կրթության ու դաստիարակության գործընթացում:

Ծնողներին դպրոցական կյանքին մասնակից դարձնելը ունի շատ դժվարություններ և խնդիրներ:

ՀԵՏԱՉՈՏՈՒԹՅԱՆ ԽՆԴԻՐԸ :

Հետազոտական աշխատանքի խնդիրն է ուսումնասիրել և բացահայտել ուսուցչի և սովորողի ծնողի փոխադարձ համագործակցության ընթացքում ի հայտ եկող դժվարությունները, առաջարկել նոր լուծումներ, քանի որ ծնողները հաճախ ստանձնում են միայն դիտորդի դեր: Մանկավարժը այնքան հմուտ և ճկուն պետք է լինի, որ պետք է լինի, որ պետք է կարողանա ծնողին դարձնել իր խորհրդատուն, համախոհը, գործընկերը: Հետազոտության խնդիր է նաև՝

- ❖ . Ինչպե՞ս ներգրավել ծնողներին միջին և ավագ դպրոցներում ուսումնադաստիարակչա կան խնդիրների լուծման պրոցեսին:
- ❖ . Ինչպե՞ս ներգրավել ծնողներին իրենց երեխաների կրթությանը վերաբերող հարցերի մասին որոշումներ կայացնելու գործին:

2. Գրական ակնարկ

ՈՒՍՈՒՑՉԻ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՍՈՎՈՐՈՂԻ ԾՆՈՂԻ ԿԱՄ ՆՐԱՆ ՕՐԻՆԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑՉԻ ՀԵՏ ` ՈՐՊԵՍ ՍՈՎՈՐՈՂԻ ԱՌԱՋԱԴԻՄՈՒԹՅԱՆ ՈՒ ՉԱՐԳԱՑՄԱՆ ՆԱԽԱՊԱՅՄԱՆ

Հին դպրոցական աֆորիզմում ասվում է. **«Երեխաների հետ աշխատելու ամենադժվարը նրանց ծնողների հետ աշխատելն է»:**]

Ընտանիքը, որպես կրթական կոլեկտիվ, ունի մի շարք առանձնահատկություններ: Առաջին հերթին այն կոլեկտիվ է, որտեղ գտնվող մարդիկ միավորված են ոչ միայն ընդհանուր նպատակով, այլև ազգակցական կապերով: Ծնողական զգացմունքները, ծնողական սերը մի տեսակ կատալիզատոր են, որն արագացնում է անձի զարգացումը:

Ընտանիքում է դրվում և ապահովվում անհատականության կարևորագույն գծերի

դաստիարակությունը:

Այստեղ է սովորողը ստանում է աշխարհի մասին առաջին

պատկերացումները, հայացքների, զգացմունքների, սովորությունների ֆունդը, որն ընկած է անհատի բարոյական ձևավորման հիմքում: Միայն ընտանիքում է հնարավոր ստեղծել և վերարտադրել իսկապես ազգակցական հարաբերությունների մշակույթ, տիրապետել սոցիալական կարևորագույն դերերին, ձևավորել մշակույթ, հարստացնել բարոյական փորձը

Ընտանիքը կոչված է ապահովելու երեխայի կյանքի ողջամիտ կազմակերպումը, օգնելու յուրացնել ավագ սերունդների կյանքի և աշխատանքի դրական փորձը, կուտակել գ ործունեության , սովորությունների, հարաբերությունների արժեքավոր անհատական փորձ:

Ծնողների հետ փոխգործակցությունը դպրոցի և յուրաքանչյուր ուսուցչի աշխատանքում հրատապ և բարդ խնդիրներից է:

Ընտանիքները շատ տարբեր են, յուրաքանչյուրն ունի իր խնդիրներն ու դժվարությունները, ուստի հնարավոր չէ պատրաստի և միակ ճիշտ պատասախանը տալ այն հարցին, թե ինչպես շփվել ընտանիքի հետ: [/Վ.Դ.Սեմյոնով/](#)

Շատ բան կախված է ուսուցչի ինտուիցիայից, հմտությունից, որպեսզի ճիշտ որոշում կայացնի որոշակի իրավիճակում ծնողների և սովորողի հետ շփվելու մեթոդների և միջոցների ընտրության հարցում:

Ծնող- ուսուցիչ կապի պահպանումը ուսումնական գործընթացում աշակերտի հաջողության

բանալին է, իսկ ծնողների և դպրոցի միջև կապի բացակայությունը , ինչպես նաև դպրոցի ու

ծնողների չհամաձայնեցված գործողությունները վնասում են երեխայի կրթությանն ու դաստիարակությանը:

Ծնող- ուսուցիչ համագործակցությունն իր դրական ազդեցությունն է ունենում սովորողի առաջադիմության, արժեհամակարգի ձևավորման, հաջողություններ և հաղթանակներ ունենալու վրա:

Ընտանիքին յուրաքանչյուր երեխայի կրթության իմաստալից մասը դարձնելու համար ուսուցիչը պետք է՝

- ❖ .ծնողներին և ընտանիքներին դիտի որպես գործընկերներ
- ❖ .կանոնավոր կերպով հաղորդակցվի նրանց հետ
- ❖ . հրավիրի ընտանիքներին իրենց մասնակցությունը բերելու ծրագրին
- ❖ . ընդլայնի աջակցությունը ընտանիքներին ՝տնային պայմաններում ուսմանը նպաստելու նպատակով
- ❖ .աջակցի ընտանիքներին ռեսուրսներից և ծառայություններից օգտվելու հարցում:/
«Քայլ առ քայլ» -ի չափորոշիչների կիրառումը դասարաններում/

Արդյունքում սովորողը միշտ կլինի ուշադրության կենտրոնում, կլինի կառավարելի և որոշակի խնդիրների առկայության դեպքում հեշտությամբ կլուծի իր առջև ծառայած խնդիրները: Ուսուցիչը կարող է նաև համագործակցության արդյունքում օգնել սովորողի ծնողին ցանկացած կոնֆլիկտային իրավիճակներում:

Հետազոտությունները ցույց են տվել, որ սովորողները ավելի լավ են դպրոցում, երբ նրանց ծնողը կամ ինսամակալը ներգրավված է ուսումնական գործընթացին:

«Ծնողների ներգրավվածություն» տերմինը նշանակում է միասնական և անընդմեջ պատասխանատվություն աշակերտի հաջողությունների և ուսման բարելավմանը ինչպես տանը , այնպես էլ դպրոցում:

Երբ ծնողը ներգրավված է զավակի կրթության գործընթացում, նրանք ունենում են ավելի բարձր առաջադիմություն, այդ նույն ժամանակ բարելավվում է հաճախման ցուցանիշը, սովորողի մոտ զարգանում է սոցիալական շատ կարևոր հմտություններ և նրա վարքը դրական է դառնում ինչպես տանը, այնպես էլ դպրոցում: Սրանք շատ կարևոր գործոններ են, որոնք ազդում են աշակերտի վրա ինչպես դպրոցում, այնպես էլ ապագա մասնագիտական գործունեության ընթացքում: Ծնողները տեղեկացված են լինում իրենց երեխաների կրթական կարիքների մասին և խրախուսում են ներգրավվելը: http://kargiskola.ge/parent/pdf/PE_GUIDE_Armenian.pdf

Ծնող- դպրոց կապը ավելի կամրապնդվի, եթե հաճախակի հրավիրվեն ծնողական ժողովներ, հանդիպումներ, խորհրդատվություններ, տարբեր հետաքրքրաշարժ

միջոցառումներ: Այդ կապը էլ ավելի կզարգացնենք, եթե օգտագործենք ժամանակակից տեխնոլոգիաներ: Օգտագործելով ժամանակակից տեխնոլոգիաները /համակարգիչ, հեռախոս/ կարելի է ծնողների հետ քննարկումները կատարել հեռավար: Տեխնոլոգիաները

հնարավորություն են տալիս երեխայի կրթական կարիքների և ուսման առաջադիմությանկամ կարգապահական խնդիրների մասին տեղեկանալ ավելի շուտ:

Ուսուցիչն օգտագործելով ժամանակակից տեխնոլոգիաները կարող է աշակերտի առաջընթացի մասին հաշվետվություն ուղարկել տուն ` շաբաթական կամ ամսեկան մի քանի անգամ: Միացման այս ձևը ծնողներին տալիս է սովորողի գիտական առաջընթացի շոշափելի վկայություններ:

ԾՆՈՂԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՆԵՐԻ ԿԱՐԱՈՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՍՈՎՈՐՈՂՆԵՐԻ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՈՒ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՏԵՔՍՈՒՄ

Հաջողված է այն դասարանը, որի ղեկավարը հաճախակի հրավիրում է ծնողական ժողովներ, ներկայացնում է սովորողների առաջընթացի մասին, քննարկում սովորողի հետ կապված ցանկացած հիմնախնդիր: Ծնողական ժողովները մերձեցնում են ուսուցիչներին և ծնողներին, ընտանիքին մոտեցնում են դպրոցին, օգնում որոշել երեխայի կրթության վրա ազդելու ամենաօպտիմալ ուղիները: Հանդիպումների ժամանակ ծնողները համակարգված կերպով ծանոթանում են ընտանիքում և դպրոցում երեխաներին դաստիարակելու խնդիրներին, բովանդակությանը, ձևերին և մեթոդներին: Ծնողական ժողովները կարող են կառուցվել տարբեր ձևերով:

Շատ հաճախ ուսուցչի կամ ծնողի սխալ խոսելը, ոչ ճիշտ վարվելակերպը երեխաներին հետ է շարտում և ստեղծվում է կոնֆլիկտային իրավիճակ, որն ավելի բարդացնում է ծնող-երեխա- մանակավարժ-դպրոց համագործակցությունը: Այդպիսի իրավիճակներից խուսափելու համար անհրաժեշտ է ճիշտ ծնողական ժողովներ վարել, որտեղ կկարողանանք կառուցողական մթնոլորտ ստեղծել և համատեղ աշխատանքի արդյունքում կշահի մեր սովորողը, վաղվա քաղաքացին: Ծնողական ժողովները պետք է կազմակերպել հետևյալ սկզբունքներով՝

- ❖ .Ծնողական ժողովները պետք է հրավիրել ծնողներին հարմար և նրանց հետ համաձայնեցված ժամանակին
- ❖ .Ծնողները պետք է ծանոթ լինեն ժողովի օրակարգին
- ❖ .Ծնողական ժողովը պետք է լինի մանկավարժներին լավ նախապատրաստված
- ❖ .Ծնողական ժողովը պետք է սկսել լավ տրամադրությամբ և մեկ եւ կես ժամից ավելի չպետք է տևի
- ❖ . Ժողովների ժամանակ որոշել մեկ առավել կարևոր խնդիր, որը վերաբերում է դասարանի աշակերտներին և դրա հիման վրա կազմակերպել զրույցը ծնողների հետ:
- ❖ .Հատուկ ուշադրություն դարձնել դասարանում ծնողների աթոռների դասավորության վրա: Օրինակ , կարելի է սեղանները և աթոռները դասավորել շրջանաձև որպեսզի բոլոր ծնողները լավ տեսնեն և լսեն միմյանց:
- ❖ . Ժողովի ընթացքում կիրառել խաղեր և ծնողների համագործակցության կազմակերպման խմբային ձևեր:
- ❖ . Խնդրահարույց հարցերի քննարկման ժամանակ հենվել առավել կենսափորձ ունեցող ծնողների կյանքի և մանկավարժական փորձի, ծնողական կոմիտեի անդամների և դպրոցի խորհրդի կարծիքների վրա: /4. 7. Ուշինսկի/

Ծնողական ժողովների ժամանակ դասղեկը պետք է դրսևորի հետևյալ վարքագիծը.

- ❖ . Հանել սեփական լարվածությունը և տագնապը ծնողներին հանդիպելուց առաջ:
- ❖ . Խոսքի, ինտոնացիայի, ժեստերի և այլ միջոցներով ցույց տալ հարգանք և ուշադրություն նրանց հանդեպ:
- ❖ . Փորձել հասկանալ ծնողներին, ճիշտ որոշել խնդիրները, որոնք առավել անհանգստացնում են նրանց:

- ❖ . Ծնողների հետ հարկավոր է հանգիստ և բարեհամբույր խոսել: Կարևոր է, որ բոլոր աշակերտների, այդ թվում /ռիսկային խմբի/ ծնողները ժողովից գնան հավատով լցված դեպի իրենց երեխան:
- ❖ . Ծնողական ժողովի ընթացքում համատեղ աշխատանքի արդյունքը պետք է լինի այն, որ ծնողները դառնան ավելի վստահ այն բանում, որ իրենց երեխաների դաստիարակության հարցում կարող են հենվել դասղեկի և մյուս ուսուցիչների աջակցության և օգնության վրա:
- ❖ Եվ վերջապես ուսուցչի վարպետությունը կայանում է աշակերտների հետ փոխազդեցության կազմակերպման ձևերը, վերլուծելու կարողությունը, համոզմունքների արտահայտումը, առանց վիրավորելու աշակերտի տեսակետը, աշակերտի ներշնչման կարողությունը: Ուսուցչի մոտեցումից շատ բան է կախված: Ուսուցիչն է, որ կարող է ճիշտ ղեկավարելով աշակերտներին և ծնողներին , կկարողանա նրանց մեջ ձևավորել բարձր արժանիքներ, զարգացնել հետաքրքրությունը ուսման նկատմամբ: /Կ. Դ. Ուշինսկի/

Ծնողական ժողովները կարող են լինել՝

- ❖ Համադպրոցական՝ Այս ժողովների ժամանակ հրավիրվում են դպրոցի բոլոր սովորողների ծնողները և քննարկվում են այնպիսի հարցեր, որոնք ունեն համադպրոցական նշանակություն (դասագրքերի վարձավճար, համազգեստ և այլն):
- ❖ .Դասարանական՝Դա լինում է մանկավարժների և ծնողների միջև և քննարկվում է սովորողների խնդիրները: Այս ժողովի ընթացքում պետք չէ՝
- ❖ Համեմատել մի սովորողին մյուսի հետ
- ❖ .բացասական գնահատական տալ ողջ դաս
- ❖ .Գերագնահատել որևէ է առարկայի կարեւորությունը
- ❖ .Նախատել որևէ ծնողի կամ սովորողի բոլորի ներկայությամբ
- ❖ Դպրոցը սովորողին տալիս է գիտելիքներ և իրականության նկատմամբ դաստիարակում գիտակցական վերաբերմունք, իսկ ընտանիքը ապահովվում է կյանքի պրակտիկ փորձը: Սրանք անհրաժեշտ են սովորողի ներդաշնակ զարգացման համար: Ընտանիքի և դպրոցի բարեկամական հարաբերություններից սովորողները միայն շահում են:
- ❖ .Թեմատիկ՝ Սրանք անցնեն կացվում որև թ կոնկրետ թեմայով, որն ունի առաջնահերթ կարևորությունն տվյալ պահին
- ❖ .Կազմակերպչական՝ Այս ժողովների նպատակն է՝ հաշվի առնելով ծնողների կարծիքը և տալով նրանց հնարավորություն ընտրության, համատեղ լուծել դասարանում մի շարք կազմակերպչական խնդիրներ:

ինչպես ասել է Սուփումլինսկին «Յուրաքանչյուր երեխայի մեջ կա լավը, և դաստիարակության գործընթացը պետք է կառուցել դրականի վրա հենվելու սկզբունքի հիման վրա»:

3. ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅԱՆ ԸՆԹԱՑՔԸ :

Տարիների աշխատանքային փորձը ցույց է տվել, որ տարրական դպրոցում ծնողները ավելի են ներգրավված ուսումնական գործընթացին: Նրանք շատ հաճախակի և ինքնակամ այցելում են դպրոց և դպրոց-ծնող-ուսուցիչ կապն ավելի ամուր է: Միջին և ավագ դպրոցներում ներգրավվածությունը մեծացնելու համար մշակեցինք հատուկ ռազմավարություն, որը ծնողին կապեց դպրոցի հետ:

Միջին և ավագ դասարանների դասղեկներին հանձնարարվեց կազմակերպել տարատեսակ բնույթի միջոցառումներ ծնողների և սովորողների մասնակցությամբ: Նրանց մասնակցությամբ կազմակերպվեցին արշավներ, էքսկուրսիաներ, ցուցահանդեսներ, մրցույթներ, վարպետության դասեր և այլ միջոցառումներ:

Այդ միջոցառումներին մասնակցեցին, թե՛ ծնողները, թե՛ աշակերտները: Ծնողները մեծ ոգևորությամբ էին գալիս նախնական փորձերին, արտասանում էին, երեխաներին ցույց էին տալիս, բացատրում էին ինչպես բեմականացում բեմադրել:

կազմակերպվեց սպորտլանդիա, որուում աշակերտները մրցում էին ընդդեմ իրենց ծնողների:

Եթե նախկինում ծնողները իրենց երեխայի դպրոցական կյանքի միայն պասիվ հանդիսատեսն էին, ապա այժմ դառնում են նրա ակտիվ մասնակիցները: Որոշ ծնողներ պատմում են իրենց տպավորությունների մասին:

Ծնողների արտահայտած մտքերից են՝

«Շատ նոր գիտելիքներ, հմտություններ սովորեցինք»:

«Շփման արդյունքում ավելի լավ ճանաչեցինք դասղեկին, ավելի շատ տեղեկացանք նրա և դպրոցի պահանջների մասին»:

«Ճանաչեցինք մեր երեխաներին նորովի» :

«Ճնողներս նաև իրար հետ շփման արդյունքում ավելի լավ ճանաչեցինք միմյանց»:

«Երգելիս, պարելիս, արտասանելիս, սպորտային խաղեր խաղալիս մտովի տեղափոխվեցինք մանկություն»:

«Կուզենայինք այս ծրագիրը շարունակական լիներ»:

4.ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Հետազոտության ընթացքում ավելի պարզ դարձավ, որ երբ ծնողը ակտիվ և փոխադարձ համագործակցում է ուսուցչի, դպրոցի հետ, ապա այդ համագործակցությունից սովորողի մոտ բարձրանում է առաջադիմության և զարգացվածության մակարդակը, բարելավվում է հաճախելիությունը: Սովորողների մոտ զարգանում են սոցիալական կարողունակություններ, վարքը դառնում է ամենուր դրական: Երբ սովորողի առջև դրվում է միևնույն պահանջը և տանը և դպրոցում, սովորողը դառնում է ավելի կարգապահ, կազմակերպված և պատասխանատու:

Այսպիսով, ելնելով ծնող-դպրոց համագործակցությունից, կնշեմ հետևյալ կետերը՝

- ❖ .Ուսուցչի, սովորողի ծնողի կամ նրա օրինական ներկայացուցչի համագործակցությունը բավականին պատասխանատու և կարևոր գործընթաց է: Կողմերը պետք է քաջ գիտակցեն, որ իրենց համագործակցության հիմքում կրթության առաջնային շահերի՝ սովորողների սովորելու իրավունքի իրականացումն է:
- ❖ .Կողմերի համագործակցությունը պետք է հիմնված լինի մարդկային բարձր ու բարոյական որակների վրա: Այստեղ չի կարելի ստորադասել որևէ կողմի գործառույթները:
- ❖ . Հարկավոր է հաճախակի ծնողական ժողովներ իրականացնել, որպեսզի հնարավոր լինի
- ❖ մշտադիտարկել կրթական հնարավոր խնդիրներն ու սովորողների՝ տարիքային առանձնահատկություններով պայմանավորված վարքային շեղումներն ու գտնել միասնական լուծման տարբերակներ:
- ❖ . Հարկավոր է մյուս սովորողների ծնողների մեջ ևս ստեղծել բարոյահոգեբանական կայուն ու առողջ միջավայր, որպեսզի հնարավոր լինի խուսափել կոնֆլիկտային իրավիճակներից:
- ❖ .Կարևոր հանգամանք է նաև մանկավարժական խորհրդատվությունը ծնողին: Ուսուցիչն իր նեղ մասնագիտական գիտելիքներով ու փորձառությամբ ցանակալի է, որ կիսվի ծնողների հետ:
- ❖ .Կարևոր պայման է փոխադարձ հարգանքն ու այն գիտակցումը, որ կողմերի արդյունավետ
- ❖ աշխատանքն ուղիղ համեմատական է արժեքային համակարգ ունեցող, դաստիարակված ու գիտակից անձնավորության ձևավորմանը:

- ❖ . Մենք պետք է փորձենք ծնողներին վստահություն տալ, որ որակյալ ուսուցիչները կսովորեցնեն և կկրթեն իրենց որդուն կամ դստերը, և որ դրա համար պատրաստ են բոլոր անհրաժեշտ պայմանները:
- ❖ Ինչ օգուտ ստացավ սովորողը՝
- ❖ .Անկախ սովորողի սոցիալ տնտեսական կարգավիճակից,երբ ծնողն ու ուսուցիչը փոխադարձ համագործակցում են,սովորողի մոտ բարձրանում է նոր ձեռքբերումների մակարդակը:
- ❖ .Սովորողն ավելի դրական է տրամադրվում դպրոցի հանդեպ:
.Մեծանում է վստահությունը սեփական անձի և ապագայի հանդեպ:

Ինչ օգուտ է ստանում ծնողը՝

- ❖ .Սկսում է ավելի շատ ուշադրություն հատկացնել երեխայի սոցիալական և մտավոր զարգացման վրա:
- ❖ .Սկսում է ավելի շատ հասկանալ և ճանաչել իր երեխային:
- ❖ .Ուշադրություն է դարձնում իր սեփական գիտելիքները թարմացնելու և զարգացնելու վրա
- ❖ **Օգուտ ուսուցչին**
- ❖ .Ուսուցչի մոտ բարձրանում է ինքնավստահությունը և հարգանքը իր մասնագիտության նկատմամբ:
- ❖ .Ուսուցիչը միշտ լավ արդյունքներ է ունենում:
- ❖ **..Օգուտ դպրոցին՝**
- ❖ Դպրոցն ստանում է ավելի մեծ աջակցություն ծնողների կողմից:
- ❖ .Բարձրանում է դպրոցի հեղինակությունը հասարակության մեջ:
- ❖ .Տարեկան կտրվածքով բարձրանում է դպրոցի բոլոր ցուցանիշների մակարդակը:

5. ԱՄՓՈՓՈՒՄ

«Մեր երեխաները մեր ծերությունն են: Ճիշտ դաստիարակությունը մեր երջանիկ ծերությունն է, վատ դաստիարակությունը՝մեր ապագա վիշտը, մեր արտասուքները, դա մեր հանցանքն է մյուս մարդկանց առջև, ամբողջ երկրի առջև»: Ուրեմն կարողանանք ձևավորել կյանքի լայն իմացություն և տաղանդ, կարողանանք ճիշտ դաստիարակության միջոցով դաստիարակել ու կերտել երկրի, ինչու էլ , նաև աշխարհի ապագա պատմությունը:

Ա. Ս. Մակարենկո

Ուսուցիչները և ծնողները ունեն ընդհանուր նպատակներ և առանց նրանց համագործակցության՝ երեխայի կյանքը լիարժեք չէ: Դպրոցը երեխային տալիս է գիտական գիտելիքներ և իրականության նկատմամբ դաստիարակում գիտակցական վերաբերմունք: Ընտանիքն էլ իր հերթին ապահովում է կյանքի պրակտիկ փորձը: Ընտանիքում ձևավորվում և մշակվում են մարդկանց կարեկցելու կարողությունը:

Ընտանիքի և դպրոցի համագործակցությունը գնալով ավելի արդիական և պահանջված է դառնում: Ծնողները բացառիկ դեր են խաղում երեխայի կյանքում:

Մանկավարժությունը պետք է դառնա գիտություն և՛ ուսուցիչների, և՛ ծնողների համար, ուստի կարևոր և հրատապ խնդիրներից է դպրոց – ընտանիք համագործակցությունը:

6 .ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ

- ❖ Կ.Դ .Ուշինսկի
- ❖ «Քայլ առ քայլ»-ի չափորոշիչների կիրառումը դասարանում
- ❖ http://kargiskola.ge/parent/pdf/PE_GUIDE_Armenian.pdf
- ❖ Նախաշավիղ 1 .2012
- ❖ Վ. Դ. Սեմյոնով /Փոխադրեցություն դպրոցի և սոցիալական միջավայրի միջև
- ❖ Վ.Դ. Սեմյոնով/ Մանկավարժություն
- ❖ Ս.Մելքումյան(Մակարենկոն ընտանեկան դաստիարակության մասին) Երեան1985թ
- ❖ Մախչանյան Զ.(Համագործակցային մանկավարժություն),Երևան 1981թ

